

SPRÁVA O PRESADZOVANÍ PRÁV DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA V EÚ ZA ROKY 2013 – 2017: VÝSLEDKY NA HRANICIACH V EÚ A V ČLENSKÝCH ŠTÁTOCH



SPRÁVA O PRESADZOVANÍ PRÁV DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA V EÚ ZA ROKY 2013 – 2017: VÝSLEDKY NA HRANICIACH V EÚ A V ČLENSKÝCH ŠTÁTOCH

September 2019

1. ZHRNUTIE

SPRÁVA O PRESADZOVANÍ PRÁV DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA V EÚ ZA ROKY 2013 – 2017:
VÝSLEDKY NA HRANICIACH V EÚ A V ČLENSKÝCH ŠTÁTOCH

Úrad EUIPO ⁽¹⁾ vyvinul v roku 2012 Spravodajský podporný nástroj na boj proti falšovaniu (ACIST). V roku 2013 potom, ako bol úrad poverený úlohou Európskeho strediska pre sledovanie porušovania práv duševného vlastníctva (stredisko pre sledovanie) ⁽²⁾, EUIPO sprístupnil databázu ACIST všetkým orgánom presadzovania práva v každom členskom štáte EÚ, čím vznikla tzv. komunita ACIST.

V databáze, ktorá je od júna 2019 súčasťou portálu IP Enforcement Portal, sa zhromažďujú štatistické údaje o zaistených tovaroch podozrivých z porušovania práv duševného vlastníctva a spracúvajú sa do harmonizovaného formátu, aby boli porovnateľné a agregované.

Správa za roky 2013 – 2017 o presadzovaní práv duševného vlastníctva v EÚ: výsledky z hraníc EÚ a z členských štátov je prvá spoločná analýza dvoch zdrojov údajov, a to zo zaistení na hraniciach EÚ a na vnútroštátnych trhoch.

Prvé vydanie o zaisteniach falšovaného a pirátskeho tovaru ⁽³⁾ sa má pravidelne aktualizovať a zverejňovať. Správu vypracoval úrad EUIPO na základe analýzy údajov o zaisteniach na hraniciach EÚ, ktoré oznámili a zverejnili colné orgány na portáli IP Enforcement Portal prostredníctvom GR TAXUD, ako aj o zaisteniach na vnútroštátnych trhoch 24 z 28 členských štátov oznámených tamojšími orgánmi presadzovania práva.

Predmetom správy je informovať orgány presadzovania práva a tvorcov politik o trendoch a odhadoch o zaistených falšovaných a pirátskych tovaroch a budovať dôkazovú základňu pre budúce politiky a priority.

V čase vypracovania tejto správy boli k dispozícii údaje o zaisteniach na hraniciach EÚ od 100 % členských štátov za skúmané obdobie. Údaje o zaisteniach na vnútroštátnych trhoch však neboli k dispozícii za každý členský štát a za každý skúmaný rok. V prípade niekoľkých členských štátov ani jeden z orgánov presadzovania nezdieľal údaje s komunitou ACIST, v iných prípadoch tieto orgány neposkytli kompletný súbor údajov. Obmedzené informácie o zadržaniach na národnej úrovni môžu sčasti skresľovať získané výsledky, najmä na národnej úrovni.

Agregované údaje o zaisteniach na hraniciach a na vnútroštátnych trhoch

Správa prináša prvý komplexný prehľad o zaisteniach falzifikátov za obdobie rokov 2013 – 2017 vychádzajúc z údajov nahlásených členskými štátmi EÚ do portálu IP Enforcement Portal z hraníc EÚ, ako aj z jednotlivých vnútroštátnych trhov.

(1) V tom čase úrad OHIM.

(2) Článok 2 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 386/2012 z 19. apríla 2012 o poverení Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (ochranné známky a dizajny) úlohami súvisiacimi s vymožitelnosťou práv duševného vlastníctva, vrátane zhromažďovania zástupcov verejného a súkromného sektora ako Európskeho strediska pre sledovanie porušovania práv duševného vlastníctva (Úradný vestník Európskej únie L 129/1, 16. 5. 2012).

(3) V tejto správe sa výraz „falšovaný“ vzťahuje na hmotné tovary, ktorými sa porušujú práva ochranných známk, dizajnov alebo patentov, a výraz „pirátsky“ sa vzťahuje na hmotné tovary, ktorými sa porušujú autorské práva. Výrazom „falzifikát“ sa však v širšom zmysle označujú hmotné tovary, ktoré porušujú ktorékoľvek práva duševného vlastníctva. V tomto kontexte obsahuje portál IP Enforcement Portal údaje o všetkých druhoch zaistených falzifikátov.

- **Množstvo** falzifikátov zaistených v EÚ v rokoch 2013 – 2017 bol približne **438 miliónov kusov**. Na jedného občana EÚ (vo veku 15 rokov a staršieho) tak pripadá jeden falšovaný výrobok za uvedené obdobie. Na hraniciach EÚ z nich bolo zaistených približne 30 až 40 %, ostatné pochádzali z vnútroštátnych trhov.
- **Odhadovaná hodnota** falšovaných výrobkov zaistených v EÚ predstavuje približne **12 mld. EUR**. Táto suma sa takmer rovná HDP jedného členského štátu EÚ za rok 2018, ako je napríklad Malta. Hodnota falzifikátov zaistených na národných trhoch tvorila približne 70 až 85 % celkovej hodnoty, pričom zvyšnú časť tvorili zaistenia na hraniciach EÚ.

Zaistenia v **10 členských štátoch** s najvyšším počtom hlásených zaistení predstavujú **takmer 90 % objemu a 95 % odhadovanej hodnoty** všetkých zaistení. Taliansko zaznamenalo najvyššie údaje, a to 54 % objemu a 60 % odhadovanej hodnoty všetkých zaistených falzifikátov. Niektoré väčšie krajiny, ako je Nemecko, Poľsko a sčasti aj Spojené kráľovstvo, však neposkytli údaje o zaisteniach na svojich trhoch.

Najviac falzifikátov bolo zaistených v štyroch podkategóriách ⁽⁴⁾ *Odevné doplnky, Hračky, Nahrané CD/DVD a Cigarety*. Tieto štyri podkategórie predstavujú viac ako 33 % všetkých zaistených produktov.

Pokiaľ ide o odhadovanú hodnotu hlásených zaistení, prvé štyri podkategórie sú podobne *Odevné doplnky a Nahrané CD/DVD*, ale aj *Hodinky a Tašky, kabelky a náprsné tašky*. Spolu predstavujú takmer 50 % odhadovanej hodnoty zaistení počas obdobia rokov 2013 – 2017.

Pohľad na rozloženie údajného porušovania práv duševného vlastníctva falzifikátmi v čase zaistenia ukazuje, že **prevláda porušovanie ochrannej známky**. Takmer v 70 % objemu a 54 % odhadovanej hodnoty zaistení na hraniciach EÚ a na vnútroštátnych trhoch pripadá na porušovanie ochrannej známky.

Zaistenia na hraniciach EÚ

Potom ako počet zaistení dosiahol vrchol v roku 2014, počet operácií colných orgánov v súvislosti so zaistením falšovaných tovarov na hraniciach EÚ každoročne klesá. Znížil sa aj počet výrobkov a ich odhadovanej hodnoty, hoci pomalším tempom s výnimkou zvýšenia v rokoch 2015 a 2016. Napriek zaznamenanému poklesu efektívnosti operácií v tomto období trvalo stúpla, ako naznačujú ukazovatele objemu a hodnoty na jeden prípad. Tieto výsledky si zaslúžia pozornosť vzhľadom na skutočnosť, že spôsob zasielania, ktorí využívajú falšovateľia, je čoraz častejšie „neúčinný ako taký“.

- Pokiaľ ide o počet operácií, počas skúmaného obdobia najčastejšie ich predmetom boli tovary z podkategórie Bežné spotrebiteľské výrobky (Odevy a obuv) a Luxusné produkty (Tašky, peňaženky, náprsné tašky a Hodinky). Pokiaľ ide o počet zadržaných výrobkov, v skúmanom období viedli tie podkategórie, v ktorých sú jednotkové tovary zvyčajne menšie a lacnejšie a prevládajú sa vo veľkých zásielkach v kontajneroch alebo nákladných autách (Cigarety, malé Hračky, Potraviny, ako sú sladkosti alebo žuvačky).
- Pokiaľ ide o odhadovanú hodnotu zaistených výrobkov, na čele štatistiky stoja falzifikáty luxusných výrobkov, ktorých originály majú vysokú jednotkovú cenu v domácej maloobchodnej sieti (predovšetkým vzhľadom na známosť značky), ako sú Hodinky, Tašky, peňaženky, náprsné tašky a Voňavkárské výrobky a kozmetické prípravky.
- Pohľad do minulosti potvrdzuje predominantné postavenie Číny (Hračky a Cigarety) a stabilnú zastúpenie Hongkongu (Baliaci materiál a Etikety, štítky a nálepky) a Turecka (Odev a

(4) Pozri triedenie produktov v prílohe C a prílohe D k tejto správe

Voňavkárske výrobky a kozmetické prípravky) v prvej päťke, pričom sa Malajzia (Iné prípravky starostlivosti o telo a Hračky) nachádza na ústupe.

Zaistenia v EÚ

Osobitná analýza údajov o zaisteniach na vnútroštátnych trhoch jednotlivých členských štátov poukazuje na podobnosť s globálnymi údajmi (z vnútorného trhu EÚ a hraníc EÚ dovedna). Preukazuje sa tým váha a rozsah zaistení v členských štátoch.

- Pokiaľ ide spoločne o objem a odhadovanú hodnotu, zistené trendy svedčia o tom, že **na prvých päť členských štátov pripadá 97 % zaistení** na vnútroštátnych trhoch počas skúmaného obdobia. V obidvoch skupinách viedlo Taliansko so 77 % zaistení. Francúzsko a Španielsko sa objavili v prvej päťke oboch rebríčkov zaistení na vnútroštátnych trhoch EÚ, pokiaľ ide o objem a odhadovanú hodnotu. To by sa však mohlo podstatne zmeniť, ak by do portálu IP Enforcement Portal svoje údaje oznamovali všetky členské štáty.
- Objemovo viedli 4 podkategórie výrobkov (patrí do nich 40 % všetkých zaistení v skúmanom období), pričom najčastejšie boli zaistené Odevné doplnky a Nahrané CD/DVD. Po nich nasledovali Odevy a Hračky ako dve ďalšie dve podkategórie zo štyroch najčastejšie zaistených na hraniciach EÚ.
- Výskyt dvoch osobitných podkategórií výrobkov, a to *Baliace materiály a Etikety, štítky a nálepky* je opodstatnený, pretože nimi sa znásobuje výroba ďalších falšovaných výrobkov.
- Čo sa týka odhadovanej hodnoty zaistených výrobkov v skúmanom období, v štyroch najväčších podkategóriách (ktoré predstavujú viac ako 50 % odhadovanej hodnoty zaistených výrobkov) boli najčastejšie zaistené *Odevné doplnky a Nahrané CD/DVD*, a to predovšetkým na vnútroštátnych trhoch členských štátov, pričom *Hodinky a Slnčné okuliare* sa objavili v 4 najčastejšie zaistených podkategóriách tak na hraniciach EÚ, ako aj na vnútroštátnych trhoch členských štátov.
- Ochranná známka bola najčastejšie porušovaným právom duševného vlastníctva pri zaisteniach na hraniciach EÚ. Iné porušované práva, ako sú autorské práva, patenty, dizajny a v menšom rozsahu aj geografické označenia a odrody rastlín, tiež zohrávali úlohu pri zaisteniach na vnútroštátnych trhoch. Je dôležité poznamenať, že pri vykazovaní údajov sú práva duševného vlastníctva len zriedkavo identifikované.

Výhľad do budúcnosti

Táto správa predstavuje prvý pokus o analýzu zaistených falzifikátov podloženú dôkazmi, ktorá je určená na pomoc orgánom presadzovania EÚ v boji proti falšovaniu a pirátstvu.

Analýza údajov zo zaistení falšovaných tovarov na hraniciach EÚ a vnútroštátnych trhoch je obmedzená na údaje, ktoré boli zhromaždené v komunite ACIST, a preto sa ňou nemôže prekročiť rámec daný ich povahou, podrobnosťou a rozsahom.

Posilnením spolupráce s inými orgánmi presadzovania práva by sa rozšírila existujúca komunita a podstatne by sa zlepšila výpovedná hodnota a spoľahlivosť výsledkov.

Zaradením databázy ACIST do nového portálu IP Enforcement Portal a v súvislosti s pripravovanými ďalšími ovládacími panelmi sa táto databáza môže stať novým nástrojom na analýzu trendov v porušovaní práv DV v EÚ k dispozícii pre všetky orgány presadzovania práva, ktoré ju využívajú.

SPRÁVA O PRESADZOVANÍ PRÁV
DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA V EÚ
ZA ROKY 2013 – 2017: VÝSLEDKY
NA HRANICIACH V EÚ
A V ČLENSKÝCH ŠTÁTOCH



SEPTEMBER 2019